

ИИТЕ, ИИИИ ИИ ЛИТЕРАТОРЪ.

№. 39 ші 40.

СЪМБЪТЪ, 4. ОКТОБРЕ.

1852.

DIN DRENTЪА ПРОПРИЕТЪЦІИ.

De Tierc.

(Брмаре.)

Маї ла вртъ, ші се наре къ невоеа есте зпѣ пѣтернікъ кѣзѣнт. Дечі дакъ невоеа вроеште, ка съпрафада пѣшѣнтѣлѣ съ фіе лѣсатъ ачелора че о кѣлтівеазъ, центръ ка еї съ айъ зпѣ мотивъ дѣдѣствѣлторіѣ де а о кѣлтіва, пѣ тревѣе оаре съ чедезе не дѣвнѣсѣї патарі а лѣкрѣлор?

Маї рѣшѣне дѣкъ зпѣ мѣзлокъ каре се кѣзпрінде дѣ ачѣеа ка Статѣла съ ші пѣстрѣзъ еїгѣр пропріетатеа пѣшѣнтѣрлор ші съ пѣ ле дее де кѣт дѣ арендѣ саѣ не зпѣ тімп оаре-каре, саѣ не віацѣ ачелѣїа че ле'ар кѣлтіва, адекъ дрептѣла че се цѣшеште шѣлѣ моартѣ. дрепт зїтатъ акѣт, ші не каре съвлімїї поштрї пѣскочїторї воеск ѣаршїї ал рѣстаторнїчї! Тревѣе оаре съ маї репетѣт ачѣеа че аѣ зїс тодї іконотїштії векѣлѣї трекѣт, шѣла моартѣ есте зпѣ сістемъ варбар, антї-агрїкол, къ пѣшѣнтѣла центръ а фї віне кѣлтіват тревѣе съ фїе о пропріетате прїватѣ, атѣнче пѣзмаї отѣл ѣї консакрѣ дѣгрїжіріле салѣ, тімпѣла съѣ, віаца са, дакъ'ї тогѣ одатѣ кѣлтіватор шї пропріетар, капїталѣріле салѣ дакъ пѣ'ї алта де кѣт пропріетар; къ мошїїле векїлѣї клер продѣк аслѣзїї, пѣзмаї дѣ давіле, маї тот ачѣеа че еле продѣвчѣаѣ одїнїорѣ дѣ арендарѣ, къ не лѣпгѣ ачѣсте еле пѣтрѣск пропріетарїзла лор, кѣт шї не арендаторѣла лор, шї дѣфѣдошазъ зпѣ спектакѣла де о актївїтате естраодїнарѣ, дѣ лок де зпѣ спектакѣла де дѣгрїжіріе шї де лѣпчезїре съ шїїтоаре? Дѣсъ дѣкнївїдївѣ дрептѣла ачѣст дѣтїне а шѣлѣї моартѣ дѣврѣдошїнд тоатѣ пропріетатеа дѣ Франдїеа, оаре соартѣа ачелѣвѣа че ар vroї съ се консакрѣзъ ла кѣлѣтра кѣтпѣрїлор фїва еа маї азпѣ? Ар фї де о естѣ де орї маї рѣеа, къчї дїп лївер че есте ел астѣзїї ар аїзїнѣе склѣв. Кѣт аїї вої оаре ка съ'ї дее пѣшѣнтѣла

gratis фѣрѣ ка ел еѣ пѣ плѣтеаскѣ вре о арендарѣ? Кѣт! пѣ кѣтѣва аїї вої ка о топїе фоартѣ віне дѣзѣстратѣ, конерїтѣ къ ашѣзѣрї секѣларѣ (de сѣте de аїї), прецѣзїнд фѣрѣ асѣшѣнарѣ маї шѣлѣт де кѣт пѣшѣнтѣла дѣ пошѣтате, съ се деїе тот къ ачелашїї пред, адїкѣ не нїмїк! Шї дѣ пѣтереа кѣрѣї преферѣрї с'ар da зїзіа фрѣвоаса потгорїе де не дерѣтѣрїле Цїрондѣї шї чѣлїлалт пѣсїнѣла чѣл стѣрп ал Ланделор? центръ къ ар фї чѣл дїп тѣї дѣскрїе поате, саѣ чѣл маї гївачїѣ, саѣ шї мїлітарѣла чѣл маї врав? Дѣкѣт центръ чѣл дїп тѣї дѣскрїе, ва фї де ажївнѣс пѣзмаї де а фї чѣл маї гравнїк! Дѣкѣт центръ чѣл маї гївачїѣ аста о хотѣреште Домѣла Префект! Дѣкѣт центръ мїлітарѣла чѣл маї врав, о пенсіе дѣскрїеѣ, дѣ рѣдїстрѣла чѣл марѣ пѣ есте оаре о рекомпенсіе маї зшоарѣ де а се пропорціона къ гравѣла, врѣста шї къ сервїціїле фѣкѣте! Пѣ лѣпгѣ ачѣсте кѣт ар пѣтеа съ фїе о класѣ кѣрїеа съ се дѣндемѣнезъ gratis інстрѣментѣле мѣнчѣї салѣ, дѣ тімп че тоате чѣделалте съ фїе невоїгѣ де а шї ле дѣндемѣна пѣзмаї не ванї? Се дѣндемѣнеазъ оаре торкѣторѣлѣї, цесеторѣлѣї, фѣзрарѣлѣї, ашезетѣнтѣле дѣ каре езерсеазъ індѣстрїа лор? Неегалїтатеа ар фї нетолѣравїлѣ, шї дакъ Статѣла ар авѣ дѣ шѣлї о атаре валорѣ прекѣт пропріетатеа тѣтѣрор тошїїлор дѣзѣстрате: ел ар тревѣї де вѣлѣ самѣ центръ а пѣ фї недрепт пѣлѣ ла інекѣвїтате, де а ле дѣкїріе прекѣт ел фаче центръ тоате пропріетѣдїле че ле посѣдеазъ? Дѣсъ атѣнче оаре че осевїре ар фї дѣтрѣ ачѣаста де а фї арендаторѣла Статѣлѣї дѣ лок де а фї арендаторѣла паргїкѣларїлор? Че фолос! дѣ датѣ вѣдїї жївѣдеа дѣсѣшїї.

Дѣ содїетатеа актѣлѣ дѣпорѣндїзїгѣ де патѣрѣ шї пѣ де фалсїї дѣвѣдѣцїї, арендаторѣла съ дѣфѣдошазъ пропріетарѣлѣї шї негодѣазъ дѣ воєлѣ дѣнѣсѣла. Ел се дѣндемѣнеазъ не предѣл захѣрѣелор шї прозвнѣе вп пред. Пропрїетарѣла се дѣте

меагъ не предъа дъврѣлор немишкѣчоасе ши аша претинде зп алтъа. Се тѣргѣеск, ши маѣ ла зртѣ съ дп воеск, дп аша фел дп кѣт зпѣа съ поатѣ регѣси предъа тѣнчѣи сале, челалалт довънда капиталѣлѣ съѣ. — Дпн дппротѣвъ Статѣа фѣнд проприетар ѣатѣ че с'ар тѣмпла. Неавѣнд дп а- рендареа лѣверѣ зп катастрѣ пентрѣ а жѣздека де продѣктѣа мошѣлор, с'ар статорнѣчѣи венѣтѣа (рента) прекѣт се статорнѣчеште лѣфѣле дѣпѣ воѣа партизеѣ доминанте. Дптр'о епохѣ с'ар зѣче кѣ пѣѣ де аѣизне, дптр' алта кѣѣ преа тѣлат : ши аша арендѣрѣле с'ар скѣтѣа дѣпѣ кѣт се скѣтѣвъ ши лѣ- фѣле, ши де ачеаста фѣнд зпа дпн ачеле квестѣи де каре ар атѣрна вѣаѣа тѣтѣрора, рѣпѣзѣлика ар фѣ сѣѣшиѣгѣ. Деспре че оаре се трѣта ла Рома дп тѣмѣла Гракѣлор ? Нѣ де дппѣрдѣала зпверсалѣ а авѣтѣрѣлор, дарѣ чел тѣлат деспре ачѣа а кѣ- торѣа мошѣи, маѣ де де тѣлат сѣѣ декѣрѣнд кѣ- чѣрѣте, дпнѣте дп арендѣ де сенаторѣ сѣѣ кавалерѣ кѣ предѣврѣ че се зѣчеаѣ предѣврѣ де фавор, ши се череа дпшѣрдѣала недѣтѣрѣзѣетѣ а мошѣлор аче- стора дптрѣ чегѣдѣанѣ че ле кѣчерѣсѣ сервѣнд дп армате. Рома ера кѣт не че съ пѣсарѣ пентрѣ ачесте квестѣи кѣчѣ тодѣ амвѣдѣошѣи че зртѣарѣ дѣпѣ Гракѣ се сервѣрѣ кѣ ачестеа пентрѣ вѣкле- неле лор скопѣрѣ. Дечѣ нѣ сѣнт оаре дп дестѣле мошѣврѣ пентрѣ анѣ дѣспѣта пѣтереа ши аѣ маѣ вроѣ ка съ маѣ адаѣѣи чеа маѣ апрѣсѣ, чеа маѣ зрдентѣ дпн тоате резоанеле, ачѣеа де а посѣде тоталѣтатеа мошѣлор зпѣи дѣрѣи, кѣ зп предѣ декѣт кѣ зп алтъа ? Арендате гратѣс, арендате не ванѣ дпшѣ вор рѣпе капѣа, дп казѣа дпн тѣи спре а ле кѣпѣта, дп алдоѣле пентрѣ а ле кѣпѣта кѣ зп предѣ мѣкшѣрат, пѣчѣ дптрѣ зпѣа, ши пѣчѣ дптрѣ алтъа дрептатеа нѣ ар аве де тѣмеѣй регѣла. Ка- прѣдѣеа партизѣлор ар лѣкра дѣпѣ воѣндѣ.

Тоате ѣскодѣрѣле ачесте нѣ сѣнт дечѣ декѣт рѣтѣчѣрѣ рѣдѣнѣте а попоарѣлор, жѣздекате дпкѣ дѣдѣмѣлат, ши арѣкате не тот деаѣна ка зпѣле че аѣ фост черкате дп парти кѣте одатѣ ши не зп мѣнѣт. Статѣа проприетар мошѣлор ши арендѣн- дѣле партиѣларѣлор есте о ѣнѣтѣвѣдѣе кѣпоскѣтѣ, черкатѣ деспре каре ѣсторѣеа романѣ прекѣт ши ѣсторѣеа монархѣлор европѣене парадѣсеште ме- рѣтеле кеар ши копѣлор. Тѣмпѣа, резонѣа аѣ дат дп фантѣ дптрѣеѣи лѣшѣи де а дпдѣлеѣе кѣ пѣ- шѣтѣа, прекѣт ши тоате капиталѣрѣле трѣвѣе съ фѣе о проприетате прѣватѣ, ка кѣ предъа ачесте ел съ акѣперѣ недпчетат кѣ поѣе дпшѣврѣтѣдѣрѣи, кѣ ел съ фѣе де вѣндѣт, де кѣтпѣрат, де дпкѣрѣет

дѣпѣ воѣндѣ ка ши тоате лѣкрѣрѣле дпн лѣтеа а- чеаста, дечѣ ел се вѣнде, се кѣтпѣрѣ, се дпкѣрѣеаѣ кѣ адеѣвѣратѣа лѣѣи предѣ, адеѣвѣрат прекѣт есте предъа грѣзѣлѣи, фѣрѣлѣи, страѣлѣи. Пентрѣ кѣ ел есте реѣзѣлатѣа зпѣи вѣлѣпѣнѣрѣе де ѣнтересе дп- трѣ ачѣе че продѣк ши ачѣе че копсѣмѣт : кѣ агрѣ- кѣлѣтра есте атѣнчѣеа о профѣсѣе лѣверѣ, аша де лѣверѣ ка ши тоате челалалте профѣсѣи, кѣ о фѣрѣтѣ нѣ есте пѣчѣи кѣт о ресѣвѣдѣе де а се кѣпѣта прѣн- фавор, а се перде прѣн зпа пѣтереѣ дошѣнѣоаре ши кѣ кѣпоаштереа кѣ депѣнѣпѣтате а пѣтерѣи, преа дпфѣкатѣ, се веде тѣнѣтѣвѣтѣ де зп дпдѣмѣнѣторѣи вѣоленѣт ка фѣаѣтеа, ши каре ѣар фѣче о комѣватѣре де тоарте.

Дечѣ трѣвѣе ка сѣпрафаѣа пѣтѣпѣтѣлѣ съ фѣе копѣчатѣ дп тоатѣ проприетатеа ачелѣѣа че о дѣсѣѣлѣнеаѣ, кѣ дѣпѣ че аѣ нѣе стѣпѣнѣрѣе пе еа съ поатѣ орѣ а о вѣнде, орѣ а о дпкѣрѣе, ши сѣ ее сѣпѣе соартеѣ тѣтѣрор ѣнѣстрѣментѣлор тѣнчѣи ошѣнѣпѣтѣи де а фѣи вѣзѣзѣвѣлѣ, вѣтпѣравѣлѣ, дпкѣ- рѣавѣлѣ дѣпѣ воѣнда ачелѣора че о стѣпѣнѣеск орѣи воеск а о стѣпѣнѣи. Дпсѣ копѣчатѣ аст фел пѣ вечѣнѣчѣе, еа есте секѣвестратѣ пѣдѣн кѣте пѣдѣн, дппѣрѣсѣзратѣ, аша зѣк зпѣи, ши чеѣ венѣдѣи маѣ дѣ зртѣ сѣнт еспѣшѣи съ гѣсѣаскѣ дптр'о зѣи пѣтѣпѣтѣа дптрѣг окѣнат. Прѣмежѣдѣеа есте таре дп аде- вѣр, кѣчѣи прекѣт се шѣте, дпн тоате пѣрдѣле пѣ- шѣтѣа се акѣперѣ кѣ колонѣшѣтѣи перѣвѣдѣторѣи де аѣ кѣпѣнде. Дпшѣеле Америкѣи де ла полѣа нор- дѣк ла полѣа сѣвѣк, Индѣеа де ла Хѣмелѣеа пѣлѣ ла капѣа Комѣрѣи, Хѣна де ла зѣдѣа чел таре пѣлѣ ла капѣа Форѣмоза, Аѣрѣка де ла тѣнѣтеле Атлас пѣлѣ ла тѣнѣдѣи Месѣеѣ, Мадагаскарѣа, Аѣстраѣлѣеа, Нѣва-Зеланда, Нѣва-Кѣсѣнеа, Молѣчеле, Чѣлеѣеселе, Фѣлѣпѣнеле, кѣ зп кѣвѣнт тоате ѣнсѣеле лѣтеѣи вор фѣи дпкѣрѣнд акѣперѣте де пѣзгарѣи кѣзѣдѣи не пеа- шѣтѣпѣтате асѣпра глоѣзѣлѣи ка зп поѣр де лѣкѣсте мѣи нешѣдѣи нѣстрѣи вор фѣи нешѣдѣи де а шѣде кѣ тѣнеле сѣѣсѣоарѣ дп презѣнда пѣшѣтѣлѣи дп- прѣсѣрат !

Ноѣи вѣм сѣпѣе перѣоанѣлор дпсѣпѣшѣпѣтате де о аше прѣмежѣдѣе таре дпсѣмѣнѣрѣле зртѣоаре :

Де есѣмплѣ, кѣрѣзѣнеле де шѣтѣнт, асѣзѣи ѣв- ворѣа а орѣ че пѣтере мѣшкѣтоаре, кѣрѣзѣнеле де пѣшѣнт, зѣк, дпсѣфѣлѣ дпкѣ алте тѣлат маѣ шѣрѣи дпгрѣжѣрѣи ! С'аѣ аѣлат ѣнѣперѣи каре аз кѣзѣт, кѣ ар маѣ фѣи асѣпра глоѣзѣлѣи кѣрѣвѣнѣи дпкѣ не маѣ тѣлате мѣи де анѣи, дпн прѣтѣвѣи аѣдѣи аѣ кѣзѣт кѣ н'аѣ маѣ рѣмас де арс, де кѣт не вре о сѣтѣ де анѣи. Оаре ар трѣвѣи ка съ дпчѣтеѣзѣ дптрѣвѣнѣндѣареа

лор, de фрикъ къ нъ ар ретъне пентрѣ пеподѣ
постри? Че ащѣ зиче оаре де оменіреа че с'ар опрі
dinaitea ачестор коморѣ де калорик ші де пѣтере
мишкѣтоаре, де фрикъ къ дикърѣнд вор лінсі къ
тотѣл. С'аѣ консомат маѣ тот лемѣл дін пѣ-
дѣрїле поастре ші ащѣ възѣт къ с'аѣ гѣсїт мїзлокѣл
де а се дикълзі. Содїетатеа че нъ ар днѣдѣвї
пропрїетатеа момїнамъ, де фрикъ ка нъ днѣтр'о
зі тоатъ свѣрафаца пѣшѣнтѣлї съ фїе окъпатъ,
ар ащѣце оаре аша де естравагантъ. Съ не лїнї-
штїт шї съ фїт дн паче. Нащїле Евронї нъ аѣ
взлїват днѣкъ знеле нїчї о патрїме, алтеле о зечїме
дїн терїторїа лор шї нѣї нїчї макар а о мїе
парте дїн глов каре съ фїе окъпатъ. Нащїле челе
марї кѣпоскѣте аѣ сѣвршїт тоате пѣпъ аѣче, пе-
десцелїнѣнд днѣкъ декът о преа мїкъ парте дїн
пѣшѣнтѣл лор. Еле аз трекут тїпереда, възста
вѣрвѣдїеї шї вѣтрѣнеда: еле аѣ авѣт тїпѣл де
ашї перде характерѣл, ценїл, їнстїтѣщїле лор,
тот ачееа че фаче съ вїедѣаскъ, днїante де че
ар фї пѣтѣт нъ съ сѣвршїаскъ, даръ съ днїanteze
кѣлѣтра терїторїаїл лор. Пѣшѣнтѣл аз фост пѣн-
трѣ дѣнселе вн род не каре де аїеа л'аѣ атїне де
вззеле лор шї не каре маѣ дндатъ л'аѣ шї лѣсат
съ лї скане дїн тѣлї. Сънт плекат де а кѣцета
къ ценїл омінеск ва сѣптѣї тот-деавна аша. Еѣ
кред къ тоате фїїнцеле се сѣвршеск, маре саѣ
мїчї, шї планетеле ка шї тоате челемалте, кѣчї
днѣдѣвѣр тѣ днѣред фоарте тѣл дн знїтатеа
лецїзїрїлор Dsmnezeentї. Indїvїеле се паск шї
мор, нащїле се паск шї мор. Тоате сънт пѣсе
сѣв ачаестъ леѣе нестрѣмѣтатъ де ла чеа маѣ
мїкъ фїїнцѣ, акѣрїеа трѣп пої нѣ'л пѣтем вїде де-
кѣт къ їнстрѣменте пѣтернїче, а кѣрїеа вїеащѣ
трече ка зна дїн сенсациїле поастре челе маѣ сѣ-
дїтїве, пѣпъ ла фїїнцелѣ ачеле, акѣрора талїе нї
се паре колосалъ компѣратъ къ мїка поастрѣ ста-
тѣрѣ. Nѣмаї Dsmnezeї де тѣсоарѣ тѣтрор тїм-
пѣрїле ка шї снащїл, шї еле се дїн дн пропордїе
къ тѣрїмеа лор. Еї вїне, трѣвѣрїле ачестеа че-
рештї, дѣпъ че аѣ дїнѣт де мїї де орї маѣ тѣлѣ
де кѣт indivїеле, де кѣт днѣсшї нащїле, вор тре-
вїї съ се сѣвршїаскъ шї еле маѣ апої орї къ рѣ-
чїте еле съ нъ фїе маї тѣлѣ алтѣ де кѣт вн слоїѣ
де геащѣ асѣвѣра кѣрѣїа вїеаца дї къ пѣнѣтїнѣдъ, орї
къ о кометѣ, Атїла саѣ Татерлапѣл черѣрїлор, съ
вїе а ле цїокнї шї а ле сѣврѣта. А! фїїнд къ нї
афлѣш дн латеа де хїмере дїн казѣа втїпїстїлор
комтїмївранї, лѣсадїтѣ съ въ спїїѣ, воѣт тѣтрора
каре пѣтедї съ фїїдї їнгрїжїрї де зїоа маї тѣлѣ

саѣ маѣ пѣдїо апронїетъ кѣнд пѣшѣнтѣл окъпат
нѣва маѣ да лок знїї пої агрїкѣлтор, лѣсадїтѣ съ
въ свнп къ ценѣл омінеск афлѣдѣте не планетѣ
ка шї Гречїї дн Архїпелаг, ка Романїї дн Мареа-
Meditеранѣ, ценѣл омінеск се ва сѣвршї, днѣдѣат
орї сѣврѣшат, пѣнѣнд днѣкъ дн кѣлѣтрѣ де кѣт
чеа маї мїкъ парте а глобѣлї. Ел ашїкѣдеа ва
пѣрѣсї родѣл дѣпъ че нѣмаї де авѣа л'аѣ атїне.

Іатъ дн сѣвршїт о маѣ де не врѣтѣ резонаре
спре а въ днѣредїнда: маѣ ла врѣтѣ де тоате сна-
дїл нъ есте нїмїкъ. Адеце не чеа маѣ днїтїнсѣ
днїтїндере де пѣшѣнт оаменїї днїтїмїнѣ грѣтате
де а трѣї шї дїн протївъ а десеорї еї трѣск дн
днѣлѣшѣгаре не чеа маѣ днѣгѣстѣ пѣрѣгїчїкъ де
пѣшѣнт. О фалче де пѣшѣнт дн Англіеа орї дн
Франдїеа вѣтреште де о сѣтѣ де орї маѣ тѣлѣдї
локѣторї де кѣт о фалче дн пѣсїнїшѣрїле Поло-
нїеї. Омѣл поартъ къ сїне тѣношїеа, прѣтѣтїндене
внде ел се аратъ еарѣа креште, грѣзнїтеле днѣкол-
деште. Аста вїне дїн ачѣїа кѣчї ел аре персоана
са шї вїтеле сале, шї респнѣдеште прѣтѣтїндене
внде ел се ашазѣ сѣкѣл родїтор. Мерѣцїї дн пѣ-
сїнїшѣрїле Ланделор орї а ле Прѣсїеї шї дндатъ
че вѣдї зѣрї поене днѣтр'о пѣдѣре де вѣрїї, дн
поенеле ачестеа грѣне; ештї сїгѣр къ вѣї зѣрї дн-
датъ фѣт, аконерїше, ва дн сѣвршїт вн сат. Кѣ
кѣт сатѣл ачеста есте маї днѣсшїнѣторїї, орї гѣр-
гѣшорѣл ачеста, къ атѣта огорѣл де прїн прѣѣвр
есте маї вїне кѣлѣват, маї тѣнос, шї прѣдѣче вн
грѣзнїте маї вѣн. Сїлеште не ом де а се днѣїде
дн ачаестъ днїтїндере де лок, ачѣа че о фаче де
ла сїне дїн дорѣл нѣмаї де а нъ се преа депѣрта
де анезареа са, пѣнтрѣ къ ел афлѣ даръ де трѣїт
не ачѣїашї днїтїндере де пѣшѣнт, орї кѣт де пѣ-
терос с'ар фаче, шї нѣмаї дїн ачѣїа къ днѣр-
днїчїндѣл маї тѣлѣ прїн фїїнда са ел ащїнѣе де а
скоате прѣдѣкѣтѣ шї маї днѣлѣшѣгаре.

Дакъ дар шї ар пѣте чїнева днѣкнѣї къ дн-
тр'о зі тоате пѣрдїле глобѣлї ар фї локѣїте, атѣн-
чеа омѣл ар кѣпѣта кїар де ла ачѣїашї свѣрафацѣ
де зѣче орї, де сѣте де орї, де мїї де орї маѣ
тѣлѣ де кѣт че ел кѣлѣѣе асѣзї. Дн адевѣр кнп
маї поате чїнева а се маї деспера кѣнд се вѣде
къ се креазѣ пѣшѣнт вѣѣетал не пѣсїнїшѣрїле
Oландїї! Дакъ лї ар лїнсі снащїл, атѣнчеа пѣсї-
нїшѣрїле Саарѣї, а ле дешѣртѣлї Arabїеї, а ле де-
шѣртѣлї Ковї с'ар аконерї де тѣношїеа че ѣл
врѣмеазѣ прѣтѣтїндене. Ел ар прѣфаче дн терасе
костїшеле Атласѣлї, але Imалаеї, але Кордїлерї-
лор, шї ар вїде кѣлѣтра днѣлїдїндѣсе пѣпъ не

диклъвриле челе маї рѣноасе а ле гловлъзі, шї а пѣ се опрі де кѣт ла дѣлѣдѣтеле ачелеа вѣде опрі че вѣдетацие дѣчетеазъ. Шї де шї ар фї тревѣит ка съ пѣ се маї дѣтїндъ, тотѣшї ар фї вїеуѣит пе ачелашї пѣтѣлт спорїнд неконтенїт тѣнопїеа са.

Се алапгѣт дѣгрїжіріле ачесте копїлѣрештї, шї се нї дѣтоарчем іарѣ ла серїозїтатеа обїектѣлї че нї окѣпѣ. Сѣпрафаца ачеста а гловлъзі, аша зїкѣнд котрѣпїтѣ, пѣ ва лїпсі дѣперациїлор вїїтоаре, шї пѣпѣ атѣчѣа еа пѣ лїпсеште дѣперациїлор де фадѣ, кѣчї дїн тоате пѣрдїле се дѣ пѣшѣнт оаменїлор, лї се дѣ дѣ Рѣсіеа пе дѣртѣріле Борїстенѣлї, але Донѣлї шї а ле Волгї: дѣ Амерїка, пе дѣртѣріле Місісіпѣлї, але Орепокѣлї шї але Амазонѣлї: дѣ Франціеа, пе дѣртѣріле Афрїчеї, дѣдаторїтѣ одїноарѣ де а пѣтрї дѣпѣрѣдїа романѣ. Франціеа есте дѣ фаптѣ гата де а да пѣтѣлт пѣптрѣ нїмїкѣ копїлор чѣлор рѣтѣчїдї че аѣ вѣрѣат дѣ атѣта сѣпѣеле еї. Кїар шї вѣ прѣдѣла ачеста еї пѣ л'ар вої, шї емігранції че ѣл прїмеск кѣ оаре-каре кондїціе дѣкѣрѣнд тор аколо, дакѣ пѣ се маї алытѣреазъ чѣва пе лѣпгѣ дарѣла ачеста. Пѣптрѣ че? Пѣптрѣ кѣ пѣ есте сѣпрафаца че лїпсеште, дарѣ сѣпрафаца ачѣа копѣрїтѣ де констрѣкції, де плантациї, де дѣгрѣдїтѣрї, де лѣкрѣрї де апропрїациї. Деѣї, ачесте пѣ фїїндѣск де кѣт кѣнд дѣперациїле де маї пайнте пѣаѣ дат остѣпѣалѣ де а прѣчѣде пе кѣлїтаторїї де кѣрѣнд венїдї, шї де а дїспоза тоате пѣптрѣ ка тѣпка лор сѣ фїе немїзлочїт прѣдѣктивѣ. Есте оаре алыт чѣва де кѣт чѣа маї стрїктѣ, чѣа маї дѣвїдератѣ дрѣптата, де а пѣлѣтї о деспѣтѣвїре дѣперациїлор ачѣстор де маї пайнте де каре вїїї се тѣпгѣск, саѣ копїлор лор че дѣ дѣфѣдїошазѣ?

Аша дар обїекціїле ачѣстеа дешѣрте пер ла чѣа дѣтѣїе кѣтѣтѣрѣ а резонѣлї, ла чѣле дѣтѣї еспїкації але дѣделѣцїреї сѣрѣгоасе.

Ар фї поате пѣтаї вѣ фѣндѣмент пѣрѣт, о апарѣндѣ чѣл пѣдїн дѣ ачѣсте тѣпгѣрї асѣпра прѣтїпсїеї котрѣпїрї а лѣкрѣрїлор прїп дѣтїндѣреа прѣпрїетѣдїї, аша прѣкѣт партеа кѣлїтаторѣлї че лѣкреазъ пѣтѣпгѣрїле с'ар фаче пе зї че терѣе маї мїкѣ, дѣ алытѣрѣе кѣ партеа прѣпрїетарїлї че ле стѣпѣпеште. Дѣ ачѣст кїп ар пѣте венї чїнева ла ідеаа кѣ вр'одатѣ кѣнд кѣлїтаторѣлї н'ар авѣ мїзлѣаче де вїеуѣїре, шї прѣкѣт ел фортѣазѣ прѣтѣтїндѣнеа масѣа прїнчїпалѣ а понѣладїеї, шї кѣ арта са есте чѣа дѣтѣїе дїн тоате артеле, с'ар пѣтеа прѣде кѣ темѣїї кѣ дакѣ окѣпациеа пѣ дѣтрѣрѣптѣ а пѣтѣпгѣлї пѣ поате фаче ка сѣ

фїе де темѣт дѣ вїїтор кѣспїндѣреа гловлъзі дѣ трѣг, тотѣшї фїе-каре веак трѣкѣт дѣрѣтѣтѣдѣпшѣ старѣа отѣлї сїпшлѣ, пѣтїмїтор шї пѣтернїк, каре лѣкреазъ пѣтѣпгѣл пѣптрѣ чѣї че ѣл стѣпѣпѣск.

Дїн порѣчїре кѣ адеѣрѣл е дїн котра, шї дѣ тїмп че сѣкѣтѣпгѣл пѣдѣтрѣрѣпт ал довѣзїї, венїнд дїн абѣндѣпца крѣскѣндѣ а лѣкрѣрїлор, капїталѣрїле мїшкѣтоаре се фак пе зї че терѣе маї трѣвѣпчѣоасе тѣпчїї (пѣ дѣсѣ а се да ачѣстеа пѣптрѣ нїмїкѣ), дѣ прївїреа пѣтѣпгѣлї іарѣшї се веде вѣ феномен дѣ тотѣла де асѣмїнеа. Пѣртїчїка пѣстратѣ кѣлїтаторѣлї спорѣште дѣ тоате зїлеле, дѣ тїмп че ачѣа пѣстратѣ прѣпрїетарѣлї скѣде, шї ачѣста дїн вѣ кѣвѣпт фїреск, пѣптрѣ кѣ сѣпрафаца пѣтѣпгѣлї фїїнд кѣ тѣлт маї пѣдїн де кѣт капїталѣрїле адѣнате асѣпра еї кѣвѣа валорѣї лѣї, еа се мїкѣшѣреазъ дѣ кїрїе кѣ кѣт капїталѣрїле о еле дѣсѣшї прѣдѣк довѣндѣ маї мїкѣ.

Се паре кѣ кѣ кѣт о царѣ есте маї богатѣ кѣ атѣта пѣтѣпгѣл есте аколо маї родїторїї, шї кѣ атѣта дѣ шї маї вїне лѣкрат, кѣ атѣта мї венїгѣл че ел дѣ трѣвѣе сѣ фїе маї маре. Дѣсѣ пѣї нїчї де кѣт асѣелїї. Де есѣмплѣ, дѣ прѣжметѣл Парїсѣлї, саѣ дѣ провинціїле богате а ле Normandieї, Пікардіеї дїн Фландрїеа, пѣтѣпгѣл адѣче де авїа 2½ ла сѣтѣ. Дѣн Англїеа ел адѣче шї маї пѣдїн дѣкѣ, ка шї тоате капїталѣрїле че аѣ сѣрвїт де а спорї роднїчїеа са чѣа фїреаскѣ. Алытѣрѣа кѣ феноменѣл ачѣста се аратѣ вѣ атѣл, каре есте кѣ зїоа тѣпчїторѣлї се пѣтѣпгѣ маї скѣпн.

Дїн дѣпрѣтивѣ, вѣрѣте дѣ провинціїле маї пѣдїн богате а ле Франціеї, кѣтѣс'сѣ ачѣле дїн чѣптрѣ саѣ де меазѣзї, шї веї вїдеа пѣтѣпгѣл адѣкѣнд маї тѣлт, шї а да 3½, дѣкѣ кѣте одатѣ 4 ла сѣтѣ. Кїар дѣ ачѣле провинції вѣнде рѣнта (венїгѣл) есте маї сѣс, зїоа тѣпчїторѣлї се пѣтѣпгѣ кѣ вѣ прѣд маї цїос. Кѣнд зїоа есте де 24 колѣе дѣ чѣле дїн тѣї, еа есте де 15 дѣ чѣле де ал доїлеа. (Вор ѣрма.)

О карте тїтѣлатѣ :

„MINERALE NATŢREI

конверсациї асѣпра деосѣвїтелор обїете интересанте дїн штїїндѣле натѣрале, фїсікѣ, хѣмїѣ шї астрономїѣ, комѣсѣе де Ізлїї Бараш, Dr. de medicinѣ шї хїрѣрѣїї дѣ Країова 1850.“

Дѣтїї кѣзѣсе ла тѣлѣ дѣдатѣ дѣпѣ кѣтѣва сѣптѣпгѣлї дѣпѣ ешїреа еї десѣпт тїпарїї.

Дцї търтърисек, къ чигнд ачаа карте, ам шї сїмдїг тревзїнда де а ворвї деспре джнса дн-фаца пввлїквлї дптока кзм ам сїмдїг ачеш тревзїндъ ла чїгїреа алтор кърдї ромънештї, традсе сеѣ ориѣнале, тот зна.

Есте де мїраре че пзїдн чїгеск ромънїї дела анїї дзрерїлор джкоче. Кърдїле нз с'аѣ вьндѣт маї ръѣ нїчї дпнаїте кз 50 анї; апої мвдїї карїї шї маї кзмгъръ къте о карте, паре къ ар кзмгъра о пъмаї ка де о сїлъ, де о ръшїне къ п'аре джкьтро, къ поте їо джкаркъ чїнева фъръ воїа лзї. Ънде ера ромънїї наїте де а 1848! Нз тре-чаа септъмънъ, дн каре жърналеде сь нз фїе дн-штїндат врео карте дѡв де поѣ ешїтъ де сьнт тїнарїѣ; їар лїврарїї дпнї кзнпштеа чева дїн не-гоцъл кз кърдїле ромънештї. Нз поч зїче къ есте атът непъсаре, анагїтъ, кът маї вжртос вн секрет, профънд шї дзрерос дїгьст шї тот одагъ ѡрешкаре преждедъ каре авате кїар шї не къртзрарїї дела лектъръ днчеркьндъсе аї фаче, сь крѣдъ, къ астьзї пъмаї материалїстмъ ар фї ачала, дъпъ каре ар треввї сь аллерѣе кз капъл рзпт шї авъгъл, шї сьракъл, шї днвдъатъл, шї їдїотъл, їар вн нътрї шънт маї палт спїрїгъл ар фї зн че каре маї мълт не дпнедекъ дела кзтареа ферїчїре їнострє.

Ачест фелїз де преждедъ дпсъ тревзе ком-вътът дїн тѡте нътерїле, дн тот тїмпъл шї дн тот локъл, пентрѣ къ ел есте престетъсъръ перї-кълос оменїшїї днтрєцїї, чї къ атът маї вжртос нацїонїї пѡстръ. Ъвъл дїн челе маї провате мїж-лѡче де а дпфрзпта шї а пвлїфика асеменеа пзрерї есте, дакъ нз вом лїнсі шї де аїчї дпнаїте нз пъмаї а пвлїка тѡте кърдїле къте сеѣ дн лїмва пѡстръ пентрѣ ка сь се факъ кзноскъте ла зн пвлїк кът се пѡте маї таре, чї тот одагъ а ле лва ла о ре-ченсїзне, а дппъртъшї ессїнда лор, дн скврт, а адаѡде §§-ї шї перїкѡне дїнтрънседе кз зн mod, ка шї чел маї менеш сеѣ чел маї сгърчїт сь нз се пѡтъ контенї а нз ле кзмгъра.

Тот асеменеа даръ сь се факъ шї кз кар-теа Днвълї Івълї Бараш, къ ачел адаѡс дпсъ ка маї наїте де аї фаче кзноскъте пърдїле шї спїрї-гъл еї, сь ѡсервът, кзмкъ Длзї компъсе ачѣстъ карте дъпъ Оврацїл Длзї Aimé Martin тїтълат: „Lettres à Sophie,“ прїн зрмаре ачала каре кз-пѡште кзїрїнсъл кърдїї ачествї върват францѡз де зн рензне европеан вшор ва джкеїе шї ла спї-рїгъл кърдїї лзї Dr. I. Бараш.

Дпсъ Aimé Martin аре шї зн трактат, деспре кърдїї, лектъръ; токма пентрѣ ачѣста сь дичепем

картеа лзї I. Бараш къ кзвїнтеле лзї Aimé Martin каре традсе де Дн. Бараш сьнъ ашеа :

Іатъ идеїле лзї Aimé Martin деспре пъ-тереа кърдїлор. „Кърдїле сьнт нїште идеї дн-тръпате дн семне експресїве, че ворвек пентрѣ окїї поштрї, Прїн идеї се лзкреазъ тоате лзкръ-рїле дн ачештъ лзше де ла мїк п'жн ла таре. Тот вїнеде кзм шї тот ръл че епї не лзше, с'а пъскът дїн сжнъл идеїлор, идеїлор, адекъ кърдїлор; ла патрз кърдїї (Тестамента веїї шї пѡѡ, Koran шї Bedac) се'пкїнъ омїе де мїліѡане де о аменї, адекъ кам тот пѡамъл оменеск. — Dar vededї дн че трїстъ старе де degradacie аѣ адъс Bedac не Indienї шї ла че днълдїме де чї-вїлїзацїе а зркат моралъ Еванѡелїеї не Езропенї!“

„Нацїїле сьнт ферїчїте саѣ неферїчїте дъпъ калїтатеа идеїлор каре ле пърънд, емїнд дїн гла-съл кърдїлор че сьнт сѡїндїте саѣ респектате де джнседе.“

„Поезїїле лзї O mїr ѣ а днспїрат денїл ероїк ал лзї Alexandrѣ, фїл лзї Филип дїн Mache- donia; ел вжнд а їмїта не Ахїл, с'а фъкът Але-ксандрѣ чел таре, вїрвїторъл шї чївїлїзаторъл Асїеї. Біографїїле оаменїлор тарї скрїсе де Плзтархъ аѣ фост дн їмаѣнацїа фервїнте а лзї Ръсо, ачест модел лїмпедє де о фрзтмседе идееалъ, каре дн гъсїм стрълзчїнд дн тоате зва-желе лзї. — Тот Плзтарх а формат шї о їнїмъ дїгантикъ а знїї мїк ѡфїцер де артїлерїе дїн каре с'а фъкът не зртъ зн метеор стрълзчїгор дн Ез-ропа каре се кїамъ Наполеѡв. — Дескрїереа фргъгъстоасъ а кълъторїїлор лзї Маркъ Павло (дїн Venecia че а трїт дн веакъл ал 13-леа), а дештентат дн їнїма лзї Крїстофор Колъмъ ачештъ кзрїѡзїтате пецътзратъ, каре 'а фъкът зн афълтор пентрїторїї ал знїї лзтї пѡѡ. — Ла анъл 1474 с'а тїпърїт пентрѣ днчїа'шї-датъ зва-желе лзї Erodот знде ел ворвеште де воїажрїле мїракълѡасє але фїїндѡлор дппрежърл Афрїчеї шї пъмаї песте треї анї (ла 1477) а дескѡперїт Vasko de Gama, капъл де взнъ спєранѣ шї дръ-мъл чел поѣ не ла Афрїка ла Indostan (India orientалъ); ачест дръм че маї 'наїте дн задар с'а кзътат мълте веакърї.“

„Bededї акзм мїнїле лзї Erodот, че аѣ скрїс зважъл сьѣ де мълт перїсеръ шї пзтрезїсеръ дн пъшжнт дпнаїте кз треї мїї де анї, не кьнд онъл ачестор мїнїї, адекъ картеа, ка о фїїндъ вїе пентрїгоаре п'а дичетат а лзкра! аѣ гъсїѡ лзше пѡѡ!“

„Авторитатеа ши пѣтереа кърдѣлор сѣнт зн лѣкрѣ обшѣтеск. Еле сѣнт адеврѣтѣл сѣфлет мишкѣторѣ ал сочѣтѣдѣл омелештѣ. Дѣвѣнѣдѣ-вѣ акѣм, че есте пѣтереа кърдѣлор! Ла доѣ марѣиѣ а ле пѣмѣотѣлѣл ѣн Хѣна ши ѣн Амерѣка ѣнтр'ѣн минѣт, о фѣаѣе а знеѣ кърдѣл есте ѣн старе а про-дѣче ла доѣ лекторѣ тот д'одѣтѣ о идее ши о пѣсѣне, еа ва ѣмпрезна доѣ инѣмѣ деспѣрдѣте зна де алѣа прин миѣ де миле, прин мѣнѣдѣ ши вѣл, кѣар ши прин океанѣл чел маре; апоѣ атѣнѣчѣ ачесте доѣ инѣмѣ вор фѣ пѣтрѣнсе пѣмѣа д'о сѣмѣдѣре, вор вѣте кѣ биоѣчѣне ѣнтр'о армонѣе адмирѣвилѣ пѣмѣа пѣнтрѣ о ѣмаѣнаѣдѣе, че а проѣдѣс ѣн ѣмаѣнаѣдѣиле лор нѣште сѣмне сѣрѣсе асѣпра ачестѣѣ фѣѣ! Атѣнѣчѣ кѣ вѣкѣрѣе еѣ вор жѣртѣѣ вѣаѣа лор пѣнтрѣ идееа ѣдо-лѣлѣл лор комѣн, ши кѣар знѣл пѣнтрѣ алѣл де ши сѣнт амѣндоѣ де деосевѣте неамѣрѣл, де ши нѣ саѣ вѣзѣт нѣчѣ-одѣтѣ ши нѣчѣ нѣ се вор веѣеа знѣл кѣ алѣл ѣн тоѣтѣ а лор вѣаѣл.“

„Дѣнтр'адеврѣ кърдѣиле домпеск асѣпра лѣмѣѣ! Еле сѣнт адеврѣтѣа вѣаѣл а наѣѣилор! знде еле лѣпсеск, аколо лѣпсеште ѣнтелѣѣенѣа пѣлѣкѣ, аколо лѣпсеште глорѣа наѣѣоналѣ! Тоѣте Дѣнпѣрѣдѣиле веѣѣ дѣн Асѣа: а Бѣвѣлонѣлор а Медѣилор, а Персѣеѣ ши а Сѣрѣеѣ, ачесте колоане антѣчѣл, че аѣ ѣнпѣлѣт веакѣрѣѣ дѣнтрѣдѣл кѣ сѣветѣл армелор лор вѣкторѣоасе, пе зрѣтѣ кѣзѣнд дѣн пѣрѣпѣтеа лор, саѣ стѣнс дѣн лѣте дѣнтр'ѣн кѣп атѣт де трѣст кѣ сѣнт акѣм зѣтѣте кѣ тотѣл де поѣл, ка кѣнд п'ар фѣ фѣост ѣн лѣте, ка вѣнд меморѣа лор ар фѣ ѣнгрѣпатѣ дѣнтр'о прѣпѣстѣл дѣнтѣнекоасѣ, аѣекѣ а тѣмѣнѣрѣ-лор. — Кѣар монѣментѣле де пѣатрѣ, марморѣ ши рѣнеле че аѣ лѣсѣт, аѣ трѣвѣзѣндѣ де ѣдеѣле поѣстре, ши де кърдѣиле поѣстре модерне а ле ѣн-ѣеѣеѣе, ши кѣар атѣнѣчѣ фѣак асѣпрѣне о ѣмпресѣе пѣтрекѣтоаре!“

„Дѣн контрѣ зѣтаѣѣвѣ ла зн понѣл мѣк дѣн Пѣлестѣна (евреѣл); ел а рѣтѣс ѣн пѣчоаре пе вѣнд понѣнѣдѣѣ пѣтернѣчѣл наѣѣеѣл варваре с'а стѣнс дѣн фѣаѣа пѣмѣотѣлѣл. Нѣ трече нѣчѣ о зѣ ѣн каре нѣ се чѣтеште ѣн мѣлѣоане де вѣсерѣчѣ рѣспѣндѣте асѣпра тоѣтеѣ фѣѣѣл пѣмѣотѣлѣл, меморѣа ачестѣѣ мѣк понѣл ѣн свѣлѣмѣле поѣзѣѣл дѣвѣне че а кѣнтѣт знѣл дѣн фѣѣл сѣл, стрѣлѣнѣтѣл ачел поѣт, Реѣеѣе ачел пѣсалѣмѣст, пѣмѣрѣторѣѣл Дѣвѣд. Штѣдѣл де че п'а перѣт пѣнѣ акѣм меморѣа Исрѣелѣѣлор? фѣѣнд кѣ Прѣвѣдѣнѣа дѣвѣнѣл 'ѣа хотѣрѣжѣт а фѣ пѣртѣторѣѣл знеѣ ѣдеѣ рѣлѣѣѣоасе ѣналте ши роѣѣтоаре; ѣналѣт пѣнѣ ла трѣнѣл Дѣмѣнезѣлѣл пе каре ла проѣла-мѣт де знѣл фѣрѣ трѣн ши вечнѣк; роѣѣтоаре, фѣѣнд

кѣ ка о идее мѣѣкѣ а скѣс дѣн сѣнѣл сѣл тоѣтѣ рѣ-лѣѣѣа модернѣ чѣвѣлѣсѣтрѣче.“

„Бѣтаѣѣвѣ акѣм ла Елѣнѣа (Грѣчѣа) ши ла Рома! кѣм еле трѣеск зн траѣѣ глорѣос ши ѣн ѣнтелѣѣенѣа поѣстрѣ. — Дѣнтрѣвѣдѣл пе конѣл воштрѣ (Еврѣо-пенѣл) дѣн шѣкоале, даѣк ѣн тоѣте зѣлеле нѣ се гѣн-дѣск мѣѣл мѣлѣт ла каселе лѣѣ Темѣстѣо кле ѣн Аѣена, дѣкѣт ла кон-лѣкѣѣторѣѣ лор дѣн Махѣла? даѣк нѣ штѣѣл мѣѣл вѣне тоѣте фѣерѣстрѣле ши тоѣте знѣле дѣн фѣрѣл ши дѣн капѣтолѣлѣл антѣк ал Рѣмѣѣл, де кѣт де ла каселе вечѣнѣлор лор де пѣсте дрѣм? — Поѣѣѣл поштрѣ се хрѣнеск кѣ ѣмаѣнеле дѣн Елѣнѣа ши Рома; Поѣлѣѣчѣл поштрѣ стѣдѣаѣлѣ лѣѣиле лор, прѣкѣт ши орѣторѣѣл поштрѣ кѣвѣт ши гѣсеск зн ѣсвор пѣсѣкат ѣн кѣвѣнтеле пѣлне де елоквѣнѣл а ле лѣѣ Дѣмѣстѣне ши Чѣчерѣне.“

„Даѣк ачештѣ оѣменѣл ши ѣнѣкѣ опѣ саѣ зѣче асѣмѣнеѣа п'ар фѣ трѣѣт ѣн Пѣлестѣна, Елѣнѣа ши Италѣа, п'ам фѣ авѣт поѣ Еврѣопенѣл нѣчѣ о лѣтерѣ-тѣрѣ класѣкѣ, нѣчѣ штѣѣнѣе, нѣчѣ арте, нѣчѣ чѣвѣлѣ-зѣѣѣе“

„Бѣгаѣѣ акѣм де сѣамѣ! опѣ саѣ зѣче оѣменѣл ѣенѣлѣл аѣ рѣформѣт лѣтеѣа, неѣѣ фѣкѣт че сѣнтѣш акѣм, опѣ саѣ зѣче оѣменѣл аленѣл, а ѣмпрѣмѣт ла мѣлѣоане де оѣменѣл фѣорма ѣенѣлѣлѣл, лор! — Ачѣеѣстѣ дѣнпѣрѣжѣрѣре д'ѣн сѣнс фѣоарте адѣлѣк есте сѣнѣгрѣл дѣндѣстѣлѣтоаре а ѣнѣрѣдѣнѣа пе орѣчѣне, де есѣстенѣа знеѣ ѣналте Прѣвѣдѣнѣе че домпеште ѣн лѣте, сѣнѣгрѣл есте ѣн старе а вѣрѣѣ пе орѣ-че Аѣеѣст.“

Конверсѣѣѣа III.

Дѣспре сѣмѣдѣреѣа ѣенѣралѣл ѣн патѣрѣл.

Дѣнтрѣ ѣдеѣле фѣѣѣѣлор дѣн вреѣеѣа веѣе, есте зна а лѣѣ Пѣтагорѣа (фѣлѣсофѣл каре аѣ трѣѣт ла Сѣрѣкѣзѣа ѣн Сѣчѣлѣа ѣн веакѣл 5-леѣ ѣн. де хѣ.) каре мерѣгеѣаѣл аѣчѣл о деосевѣтѣл понѣнѣре фѣѣнд кѣ, нѣ пѣмѣаѣл кѣ есте ѣн сѣнѣмѣл свѣлѣмѣл ши а-ѣнѣкѣ, дар есте ши аѣверѣѣтѣл дѣн зѣ ѣн зѣ мѣѣл пѣлѣт пе вѣнд лѣрѣѣѣм сѣфера кѣпоштѣнѣдѣл поѣстрѣ ѣн ѣвѣкѣтѣрѣле патѣрѣѣл. Пѣтагорѣа зѣчеѣа кѣ тот арѣ сѣмѣдѣре ѣн патѣрѣл, тот есте дѣнтрѣнѣса ѣн ар-монѣе, кѣ тот знѣверсѣл есте зн конѣерт адмирѣвѣл, ши кѣ фѣлѣсофѣа нѣ есте алт дѣкѣт стѣдѣлѣл ачестѣѣл мѣзѣѣе дѣвѣне каре нѣ поѣте фѣ ѣнѣеѣеѣе де оѣ-менѣл рѣл, кѣрѣра ле лѣпсеште сѣнтѣментѣл а о прѣчѣне.

Трѣдѣѣѣиле чѣле мѣѣл веѣѣл ворвѣск ѣн фѣавѣрѣл ачестѣѣл ѣногѣреѣе а лѣѣ Пѣтагорѣа, ши ачѣеѣстѣл идеѣ о гѣсѣм ѣн фѣнѣдѣл мѣлѣтор алѣгорѣѣл мѣѣологѣѣе

Астѡел авем съ ѡдделецет миъзвеле лѣи Орфеъ ши але лѣи Амѡион къ мѣзика лор; асеменеа ниетрѣле каре с'аѡ фѣкѣт оаменѣ, мишкѣндѣсе де сѣпетѣл ѡреѣ лѣи Аполоп, прекѣт ниште асеменеа ниетрѣ с'аѡ стрѣнс ѡпрежѣрѣл лѣи Амѡитрион азѣнд ѡлчецѣле кѣптекѣлѣ сѣѣ, ши спре рекѣноштинѣ, синѣре саѡ пѣс зпа не алта форѣнд чегатеа Тева ши Троиа.

Ачегастѣ idee de сѣмѣре ѡпералѣ, де избѣре, де сѣмпатѣе каре домпеште ѡнтре тоате обѣктеле патѣреѣ, каре есте рѣсѣнѣт ѡ тоатѣ немѣрѣниѣта ѡнтѣдере а зѣверсѣлѣ, есте адеѣрат о idee а ѡлѣкъ ши дреапѣт.

Тот аре сѣмѣре ѡ патѣрѣ, дѣн стелѣле каре окѣпѣ черѣл splendid къ тѣрѣмеа лор немѣрѣниѣтѣ, пѣлѣ ла ѣарѣа чеа маѣ миѣкъ дѣн кѣпѣн каре о кълѣкът къ пѣчѣоареле, ши пѣлѣ ла верме ши челе лаате фѣиѣде каре авѣа ле пѣтем ведеа къ окѣи ноштрѣи немѣрѣ миѣшорѣмеа лор; тот, тот аре сѣмѣре, ши тоатѣ фѣиѣда лор пѣ есте алт декѣт о експресѣе де сѣмѣре; фѣиѣнд къ тоатѣ ачегастѣ фѣиѣнѣ есте вазатѣ (ѡнтемеѣатѣ) асѣпра деосевѣтелор леѣѣ де сѣмпатѣе ши де антѣпатѣе, де атракѣе (атраѣдере) ши де репѣлѣе (ѡпѣиѣдере) прекѣт не аратѣ штинѣеле Фѣзѣче ши Хѣмѣче, ачегасте дескоперѣпѣи нове глорѣоасе але дѣхѣлѣи ѡменеск.

Тот карактерѣл пѣгѣпѣстѣлѣи прекѣт ши ал сѣстемелор веѣѣ фѣлосѡфѣе дѣн Ориент (рѣсѣрѣт) а фост зп фел де антропоѡрѡфѣст (адекъ материалѣст ѡп лѣкѣрѣлѣ зегештѣ). — Афѣндѣсе сѣпѣт зп чер тот даѣна пѣлѣн де колоре лимпеде азѣре, лѣминат д'зп соаре немѣпчетат стрѣлѣчѣт ѡп тоатѣ а лѣи фѣрѣтѣсеге, вѣкѣрѣндѣсе де ѡдереа знеѣ патѣрѣи каре тот даѣна презентѣа челе маѣ вѣѣ таблѡрѣи але пѣантелор ши анѣмалелор колорате къ колоре вѣѣ; ачештѣи оаменѣ ал кърѡра сепс аѡ фост атѣта де кълѣват ши каре аѡ трѣѣт пѣтаѣ немѣтрѣ ши прѣн септѣментѣл сепселор, пѣ саѡ пѣтѣт зрѣла ла копѣндереа идеѣлор абстрактѣе прекѣт поѣ. — Еѣи аѡ фост ниште оаменѣ къ о фѣерѣвѣнте ѣмаѣнаѣе, дар поѣ лѣкѣиторѣи кѣлѣмелор темпегате сѣпѣтем сколарѣи резонѣлѣи рече, челе маѣ ѡпналт идеал ал постѣрѣ есте идеаа де адеѣр, дар, кѣнд идеалѣа поменѣтелор наѣѣи веѣѣ а фост поезѣа фѣрѣтѣсегѣѣи.

Де ачегасте дѣпѣ чеѣа стѣдѣе маѣ серѣоасе ѡп миѡлоѡѣа веѣе гѣсѣт мѣлте идеѣ абстрактѣе, адѣпѣи ѡпѣлѣте ѡнтр'о ѡпѣрѣкъѣмѣнте фѡнтастѣкъ а пѣтѣе фаче маѣ мѣлте експресѣе немѣтрѣ оаменѣ дѣпѣ вреѣмеа ачегасте. Миѡлоѡѣа Ориенталѣ, ши Еленѣкъ есте токѣтаѣ ка зп Бал таске знде пѣ се ѡпѣ-

дѣшеазѣ кѣпѣрѣле екстраѡрѣнарѣе, монстрѡоасе, дар лѣкѣндѣсе таска фѣекѣрѣа, дѣт песте фѣгѣрѣле челе атѣвиле, веселе, ши експресѣе. — Дар Олимпѣ есте лѡкъл фѣрѣчѣт знде се ѡпѣе ачест вал таске зегеск ал кърѡр вѣѡет ѣнѣита ла пектар ши атѣро. зѣе, ши д'знде ачештѣи копѣвѣѣи веселѣи дѣрѣѣеа тоатѣ адѣминѣстраѣа зѣверсѣлѣи, де аѡло се рѣсѣпеск ниѡеле песте тот пѣтѣпѣтѣа а ѡнтрѣѣи де крештерѣеа флорѣлор, пѣантелор, де кѣптекѣлѣ пасерѣлор ши фѣрѣчѣреа амѣантелор крѣдѣнѣоасе.

Исторѣа патѣреѣ а фост ла ачештѣи оаменѣ сепсѣлѣштѣи истѡрѣа зегаскъ, немѣтѣнд деосевѣи о абстрактѣе ѡнтрѡ креатѣрѣ ши креатѡр, асеменеа немѣтѣнд деосевѣи кѣар ѡп фѣиѣнда лор ѡменескъ партеа дѣвѣнѣ тѡралѣ дѣн партеа фѣзѣкъ анѣмалѣ, де ачегасте пѣ са ѡпѡѣт а анѣлѣа зегѣтѣдѣе лор тоате вѣрѣтѣѣе прекѣт ши тоате вѣдѣзѣрѣле ѡменештѣи. Не фѣиѣнд дестѣл де ѡпѣнаѣтаѣѣи ѡп къпѡштинѣа фѣзѣкъ а'шѣи ѡпѣпѣлѣи къ тоате ѡпѣлѣдѣтеле феномене дѣн патѣра материалѣ сѣпѣт фѣекѣтѣрѣле пѣѣпѣелор пѣтерѣи фѣзѣче, абстрактѣе каре тоате атѣрѣнѣ де зп а тот пѣтерѣпѣк чептраа ѣсѡрѣл ши рѣѣѣѣна тѣтѣлор.

Де ачегасте еѣи маѣ ѡпѣпѣлѣи къ ѣмаѣнаѣеа лор къ фѣекѣре дѣн вариѣвилѣе фѡндаменте а ле патѣреѣ аѡ дѣн'наѣѣнс ѡппарте о фѣиѣнѣ зегаскъ каре дерѣпѣеазѣ ши прѡтежѣеазѣ. — Аша аѡ попѣлат еѣи черѣл, пѣтѣпѣтѣл ши аерѣл къ дѣнастѣиле (фѣмѣлѣи) ѡнтреѣи а ле зегѣтѣдѣлор, ниѡелор ши фѣилор зегештѣи.

Аша а авѣт Черес ѡнтрѣѣреа крештерѣеѣи вѣкѣтелор; Бакѣс а фост ѡпѣсѣрѣнѣат къ ѡпѣлѣпѣреа тревѣзѣнѣелор немѣпѣратѣе а ле ведѣилор; тоате флорѣле дѣн кѣпѣн аѡ авѣт ниѡфа лор, тоате дѣтѣрѣвиле аѡ фост лѣкѣѣте де Сѣлѣѣде ши Трѣаде, ачегасте ниѡфе ѡпѣвѣгѣтѡаре немѣтрѣ фѣрѣчѣреа амѡрѣлѣи, ши Ниѡфа Еѣко, репѣта прѣтѣтѣнденеа копѣверсѣѣиле сѣкрѣе, ѣнтересанте де доѣ ѣнѣмѣи ѣзѣвѣтѡаре, стрѣгѣнд „те ѣзѣеск те ѣзѣеск.“

Асѡел а фост вѣаѣа ши септѣментѣл рѣспѣндѣт асѣпра тѣтѣлор лѣкѣрѣлор дѣн фѣиѣндѣи. Пѣгѣпѣстѣлѣ на фост ниѣи декѣт вредѣнѣк д'а фѣгѣра ка о рѣлѣѣе че ворѣеште немѣтрѣ ѡдделенѣѣне, дар а фост зп фѡарте тревѣзѣнѣос миѣлѡк а кълѣѣѣа сепсѣлѣа поетѣк ал ѡдереаѣѣи оаменѣлор авѣа ешѣдѣи дѣн жѣгѣлѣа варѣарѣстѣлѣи.

Пѣгѣпѣстѣлѣ а фост рѣлѣѣѣа зпѣанѣтѣдѣеѣи ѡп копѣлѣрѣа еѣи.

Пѡлѣтеѣстѣлѣ (мѣлтеге зегѣтѣѣи) аѡ фост кѣзѣенѣт немѣтрѣ ѡдделенѣѣне славѣ, прекѣт ши копѣи аѡ

тревъинъ де маї тълъу каре дї дїрїдеазъ. Дїн
потрївъ релїція монотеїзмълї (а зпнї дзмнезеї)
се квїне пентрѣ о зпнатїте дн вжрста еї вжр-
вѣтеаскъ, прежм шї оаменї дн вжрствї извекъ а
съ лъса ка съ фїе дїрїдеазуї пзмаї прїн тревъ. —
Дар іатъ о овсервадіе де мїраре! тоате ачесте
деосенїте релїції каре нї се днъдїшеазъ де ла
днчепътъл денълї зпнат, а прокламат сїмдїреа
їзвїреї, сїмпатїеї шї днплатїреї ка о леце фнда-
менталъ дн лътеа моралъ. — Ам възят кзм
пъжпїстъл а днтродъс септїментъл їзвїреї дн
олїмпнъл зеїтъдїлор зржнд'о ка ла о слъвїчїзне
вїдіоасъ; дар че vedem дн testamentъл векиї шї
пож? „їзвеште не алтъ ка не тїне днсъдї зїче
чел дїн тїї шї чел д'алдоїлеа репегеазъ ачестъ
леце свълїтъ дн челе маї вїї експресїї. Апої шї
дн лътеа фїзїкъ vedem къ ачестъ леце де їзвї-
ре шї де сїмпатїе есте о леце фндаменталъ а
тътълор фїнделор дїн патъръ. Соареле, пъмжп-
тъл, лъпа шї планетеле се дїн зпа не алта пзмаї
прїн легътър сїмпатїеї де атракціе, не кжд тоате
търпърїе материале пжлъ ла чел маї мїк атом
д'асъпра пъмжптълї пострѣ се пьстрезъ пзмаї
прїн сїмпатїа а ф ф і н і т ъ д і і каре фаче ка пьртїче-
леле лвї съ дтъръдїшезе зпа не алта легате прїнтр'їн
мїстерїос септїмент д'о днклїпаре речїпроазъ.

О съ vedem пої маї не зртъ маї тълътъ ока-
зіе а ворвї де тоате ачестеа маї не ларг: дар
асъпра ачестор їнвендїї а ле лвї Newton шї Ла-
воазїе тжїне вом зрпа дезволжнд сїстема лвї
Пїтагора асъпра сїмдїреї денерале рьспжндїтъ дн
патъръ. (Вор зрпа.)

ЛІТЕРАРІЇ.

Дн Nr. тр. днштїїндасеръм енїреа де свът
тїпарїз а Tom. II. дїн Історїа D. Сзперїоре де А.
Папїз Іларїанъ, фъръ а фї рефлекат не
пъвлїкъл аматорїз де продъктеле лїгерарї романе
шї ла днсетпнътатеа матерїеї че о кзпрїнде Tom.
ал II.; ачї днсъ атїнцеш кзткъ днсетпнътатеа
ачеаста е кж тълт маї таре, де кът ам кзтеза а
о десфъшъра шї десъллї — ка съ ватъ ла окї. —
Потендїеле ла каре ва фї еа дн старе а рїдїка
пърерїе шї ждекъдїле чїтїторїлвї — пресервън-
дъл дн контра стългъчїстъллї — не факъ а не
контенї де ворбе тълте шї пзмаї а рефлекта къ:

а чел че нъ ва носеде онъл ачест поте
маї тързїз съ се шї къїаскъ. — Пентрѣ
маї д'анроне кзпоштере еатъ ї кзпрїнсъл шї докв-
мїнтеле:

КЪПРІНСЪЛ ТОМЪЛЪІ П.

din

ІСТОРИА ROMANILOR DIN DACIA СЪПЕРІОРЕ

de

А. Папїз Іларїанъ.

І н т р о д ъ к ц і я н е.

Десволтареа Славїстъллї, Знгърїстъллї шї Ро-
манїстъллї днпїнте де а. 1848, pag. 1.

Кап. I. Мїскърїе шї елзптаментеле мардїалї
але знгърїлор. Крїтїка констїтудїзнеї знгрештїї
дїн а. 1848. Мїнїстерїл знгреск. Мїшкърїе
падїзналї але кроадїлор, сербїлор, словачїлор, pag. 3.

Кап. II. Мїшкърїе транссїлване. — Мїшкърїе
шї адїтадїзнїе знгрештїї е секзештї пентрѣ зїзне,
Мїшкърїе съсештїї. — Мїшкърїе романїлор транссї-
лванї. Дїкзсїзнеа Днїзнеї дн фїле пъллїче але
ромънїлор. Прокїтмъдїзнеа лвї С. Баръдїс дїн
25. Мардїї дн контра зїзнеї. Мїскърїе ромънї-
лор дн дїверсе пърдї але дереї тот дн 25. мардїї
Тенерїмеа дела Ошїорхеїс проїептъ адънаре не дъ-
мїнека Томеї. Ресїнїреа тенерїмеї дн тотъ дїера
спре а кїтма не попор ла адънаре не дзм. Томеї.
Інчеркърїе гъвернїлвї де а їмпедекъ адънареа
романїлор. Інквїїндїареа Адънареї дїн 15. маїї.
Канделарїа де кърте, pag. 53.

Кап. III. Адънареа романїлор дела дъмїнека
Томеї. Реладїзнїе комїсарїлор деспре адънаре. —
Гъвернатореле дїереї мерце ла Савїнїї дъпъ адъ-
наре. Калъмїеле, амепїндїерїе, персекътърїе
романїлор дїн партеа знгърїлор дн зрпа адънрїеї
дела дзм. Томеї, п. 129.

Кап. IV. Дїкзсїзнеа кзсеї Днїзнеї е падїзна-
лїтатеї днтре ромънї. Маестрїеле съсештїї. Ка-
лъмїеле знгрештїї. Конферїндїеле романїлор пентрѣ
челе че свът съ се факъ їн адънареа па-
дїзнале; конферїндїа дїн Савїнїї. Месърїе гъвер-
нїлвї пентрѣ адънареа дїн 15. маїї. Адїтадїзнеа
тенерїмеї прїн дъръ, кїтмароа е плекареа рома-
нїмеї ла Блажїв ла адънаре, pag. 159.

Кап. V. Адънареа денерале а Нацїзнеї Романе
дїн 15/3. Маїї, pag. 204. (Док. зртеазъ.)